Dosarul nr.2a-399/24 (2-23123906-03-2a-17042024)
judecătoriei Drochia, sediul Glodeni,
judecător Alina Țihonschi,

CURTEA DE APEL BĂLŢI
DECIZIE
În numele Legii

22 octombrie 2024 mun. Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Natalia Chircu şi Dumitru Corolevschi,
grefier Radmila Roşca,

examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de Alexandr Rotari reprezentat de avocatul Ion Țurcanu împotriva hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 22 decembrie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Alexandr Rotari către Daniela Rotari, intervenienţi accesorii Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Bălţi din cadrul ATAS Nord-Nord-Vest, Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Glodeni din cadrul ATAS Nord-Vest, cu privire la schimbarea domiciliului copilului minor cu tata,

a constatat:

Pretenţiile reclamantei:

1. La 25 august 2023 reclamantul Alexandr Rotari reprezentat de avocatul Ion Țurcanu a formulat o cerere de chemare în judecată către Daniela Rotari, intervenienţi accesorii Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Bălţi din cadrul ATAS Nord-Nord-Vest, Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Glodeni din cadrul ATAS Nord-Vest prin care a solicitat:
   - ✓ schimbarea domiciliului copilului minor *****şi stabilirea domiciliului cu tata Alexandr Rotari.
2. În motivarea acţiunii reclamantul a invocat că, prin hotărârea Judecătoriei Bălţi, sediul central din 12.07.2018 a fost desfăcută căsătoria între Alexandr Rotari şi Daniela Rotari, totodată s-a stabilit domiciliul fiicei minore ***** cu mama sa, pârâta în prezenta cauză. După stabilirea domiciliului copilului cu Daniela Rotari, ultima a început să-i creeze obstacole în comunicarea cu fiica. La 26.01.2023 s-a adresat la DASPF Glodeni cu o plângere în acest sens, prin decizia nr.05 din 31.01.2023 s-a stabilit graficul de întrevedere cu fiica *****, conform căruia pârâta, s-a obligat să-i acorde posibilitatea de a se întâlni cu fiica, însă prezentându-se la adresa şi ora indicată de pârâtă în mun. Chişinău, a stabilit că

acolo nu este nimeni, ba mai mult stăpânul apartamentului de la adresa indicată de pârâtă, i-a comunicat că nu cunoaşte aşa persoană. După acest caz a aflat că pârâta a plecat cu fiica peste hotare, a creat altă familie şi nu-i permite să comunice cu fiica.

3. Astfel, la 21.06.2023 reclamantul s-a adresat cu o somaţie la DASPF Glodeni. Prin scrisoare din 30.06.2023 i s-a comunicat că în limitele competenţelor sale nu pot interveni în acest caz şi litigiul urmează a fi soluţionat pe calea judecătorească.

Poziţia instanţei de fond:

4. Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 22 decembrie 2023 acţiunea civilă înaintată de Alexandr Rotari privind schimbarea domiciliului copilului minor a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

5. Invocând netemeinicia hotărârii instanţei de fond din 22 decembrie 2023, Alexandr Rotari, prin intermediul reprezentantului său avocatulUI Ion Ţurcanu, la 10 ianuarie 2024 a declarat apel nemotivat prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea înaintată să fie admisă integral.
6. Prin încheierea Colegiului Civil al Curţii de Apel Bălţi din 25 aprilie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel declarate, fiindu-i acordat termen apelantului/ reprezentantului pentru prezentarea cererii de apel motivate şi a bonului plăţii taxei de stat şi taxei de timbru.
7. La 16 mai 2024 reprezentantul apelantului Alexandr Rotari, avocatul Ion Ţurcanu a prezentat cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea integrală a hotărârii instanţei de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea înaintată să fie admisă integral.

Argumentele părţilor:

8. În motivarea apelului s-a invocat că, instanţa de cont invocă interesul superior al copilului, însă interesul sau sentimentul părinţilor este secundar, fără a preciza prin ce se exprimă acest interes, la fel nu a ţinut cont că mama copilului este plecată peste hotarele ţării şi nu poate fi supravegheat de organele de ocrotire a copilului, din care cauză organele respective nici nu u putut expune cu privire la domiciliul copilului, inclusiv opinia copilului. La fel instanţa nu a reţinut că, pârâta a plecat peste hotare cu copilul, fără acordul tatălui, copilul necunoscând limba ţării în care se află, la fel nu se cunoaşte faptul dacă copilul frecventează şcoala, iar interzicerea comunicării cu tatăl şi buneii poate fi reţinut ca un abuz de drepturi.
9. La fel pretinde că, tata nu a fost decăzut din drepturile părinteşti, însă prin acţiunile abuzive a pârâtei tata a fost privat de acest drept, dreptul copilului de a comunica cu tata, drept consfinţit de art.52 CF, care stabileşte că copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu buneii şi alte rude, iar aceste fapte îi poate provoca copilului suferinţe de ordin psihologic.

10. În cadrul şedinţei instanţei de apel, reprezentantul apelantului Alexandr Rotari, avocatul Ion Ţurcanu a susţinut cererea de apel integral cu toate motivele invocate în ea.
11. Intimata Daniela Rotari şi intervenienţii accesorii Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Bălţi din cadrul ATAS Nord-Nord-Vest, Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Glodeni din cadrul ATAS Nord-Vest, nu s-au prezentat.
12. Potrivit avizului de recepţie DS8011594060AS, un membru adult al familiei intimatei Daniela Rotari, domiciliat în ***** a recepţionat citaţia Curţii de Apel Bălţi.
13. Totodată, prin cererea din 22 octombrie 2024, reprezentantul Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Bălţi din cadrul ATAS Nord-Nord-Vest, Ana Melnicenco a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d.100), iar Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Glodeni din cadrul ATAS Nord-Vest, prin cererea din 27 iunie 2024 a solicitat la fel examinarea cauzei în lipsa sa (f.d.87).
14. Prin urmare, Colegiul Civil în conformitate cu prevederile art. 379 alin.1) CPC a dispus examinarea cauzei în lipsa intimatei şi în lipsa intervenienţilor accesorii care au fost înştiinţaţi în mod legal despre data şi ora examinării cauzei şi care au solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanţei de apel:

15. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, audiind participanţii la proces Colegiul civil consideră necesar să respingă apelul din următoarele motive.
16. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
17. Instanţa de apel constată că Judecătoria Drochia, sediul Glodeni a pronunţat dispozitivul hotărârii la 22 decembrie 2022, iar cererea de apel a fost depusă 10 ianuarie 2024, prin urmare în termenul legal.
18. În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
19. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
20. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
21. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.

22. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
23. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
24. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
25. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
26. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
27. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
28. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au

fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți etc.

29. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. (5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.
30. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
31. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
32. Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, instanța de apel consideră că concluzia instanței de fond este una corectă, din următoarele raționamente.
33. Astfel, drept urmare a analizei materialelor cauzei civile, a audierii participanților la proces, Colegiul judiciar a constat că, din relațiile de căsătorie a părților Alexandr Rotari și Daniela Rotari s-a născut copilul minor - fiica *****, a.n. *****.
34. Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central din 12 iulie 2018, a fost desfăcută căsătoria încheiată între Alexandr Rotari și Daniela Rotari, totodată a fost stabilit domiciliul copilului minor ***** cu mama Daniela Rotari (f.d.7).
35. La 25 august 2023, reclamantul Alexandr Rotari a formulat prezenta acțiune în judecată către pârâta Daniela Rotari prin care a solicitat schimbarea domiciliului copilului minor ***** cu tata Alexandr Rotari.

36. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanţă prin hotărârea din 22 decembrie 2023 a ajuns la concluzia netemeiniciei acţiunii civile înainte de Alexandr Rotari.
37. Manifestându-şi dezacordul cu hotărârea instanţei de fond, Alexandr Rotari a contestat-o cu apel.
38. Cu referire la cazul dedus judecăţii Colegiul judiciar reţine următoarele.
39. Conform art.3 alin. (1) al Convenţiei Internaţionale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.
40. Potrivit art.5 al Convenţiei, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i le recunoaşte prezenta Convenţie.
41. Conform art. 51 alin. (1) şi (2) Codul familiei, se consideră copil persoana care nu a atins vârsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului.
42. Art. 52 alin. (1) în coroborare cu prevederile art. 61 alin. (1) Codul familiei prevede că, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei. Drepturile şi interesele legitime ale copiilor sunt apărate de către părinţii lor.
43. Dispoziţiile art. 62 alin. (1) Codul familiei, stabilesc că drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului.
44. Conform art. 63 alin.1) şi alin.2) Codul familiei în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor, 2) Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.).

45. Reiterând normele legale citate mai sus, Colegiul Civil consideră că, principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui – o obligaţie de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.
46. În conformitate cu art.9 al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părţi vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în situaţiei în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, ca această separare este necesară, în cazuri particulare, de exemplu atunci când părinţii maltratează sau neglijează copii sau când părinţii trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reşedinţă al copilului.
47. Aici Colegiul civil reţine că, pentru identificarea interesului superior al copilului într-un anumit caz, trebuie să se ţină cont de două aspecte: – în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie menţinute, cu excepţia cazurilor în care condiţiile familiale nu permit acest lucru; – în al doilea rând, este în interesul superior al copilului ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur şi liniştit.
48. Instanţa de apel menţionează că, la stabilirea (la caz modificarea) domiciliului copilului minor cu unul din părinţi, precum şi în determinarea interesului superior al copilului se ia în considerare: nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educaţie şi sănătate, de securitate şi stabilitate şi apartenenţă la o familie; opinia copilului, în funcţie de vârsta şi gradul de maturitate; istoricul copilului, având în vedere, în mod special, situaţiile de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violenţă asupra copilului, precum şi potenţialele situaţii de risc care pot interveni în viitor; capacitatea părinţilor sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creşterea şi îngrijirea copilului de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia; menţinerea relaţiilor personale cu persoanele faţă de care copilul a dezvoltat relaţii de ataşament.
49. Prin urmare, la soluţionarea chestiunii privind stabilirea/modificarea domiciliului copilului minor, condiţia esenţială de care instanţele judecătoreşti au îndatorirea să se pronunţe, constă în interesul superior al copilului, interes ce urmează a fi stabilit prin examinarea tuturor criteriilor consacrate în acest domeniu. Astfel, în cazul examinării litigiilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor în situaţia în care părinţii locuiesc separat, *urmează să se ţină cont exclusiv de interesul superior al copilului*.
50. Art. 38 alin.2) lit.d) Codul familiei prevede că, în cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

51. Conform art. 63 alin.3) Codul familiei la determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.
52. Reiterând norma legală citată mai sus Colegiul Civil reţine că, potrivit Avizului cu privire la schimbarea domiciliului copilului minor ***** al Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Glodeni din cadrul ATAS Nord-Vest, autoritatea tutelară, a lăsat la discreţia instanţei schimbarea domiciliului copilului minor ***** (f.d.27).
53. La fel, potrivit Avizului privind stabilirea domiciliului copilului minor ***** al Direcţiei Protecţia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Bălţi din cadrul ATAS Nord-Nord-Vest, autoritatea tutelară nu s-a expus în privinţa determinării domiciliului copilului minor în favoarea tatălui, deoarece nu cunoaşte actualmente care ar fi relaţia de ataşament tată-copil (f.d.35).
54. La acest capitol Colegiul reţine că, de fapt concluziile autorităţilor de profil, urmează a fi apreciate cu titlu de recomandare, iar în cazul în care autorităţile tutelare au lăsat la discreţia instanţei determinarea domiciliului copilului minor, instanţa de judecată, având drept scop protejarea intereselor copilului minor, în conformitate cu prevederile art. 53 alin.1) Codul familiei are obligaţia de a garanta apărarea drepturilor şi intereselor copiilor minori, atât în raport cu terţii, cât şi cu proprii lor părinţi, în cazurile expres prevăzute de lege.
55. Alăturat Colegiul reţine că, prin decizia DASPF Glodeni nr.05 din 31.01.2023 apelantului Alexandr Rotari i-a fost stabilit un program de întrevederi cu copilul minor *****, născută la 15.07.2015 (f.d.10).
56. Conform adeverinţei Primăriei Cobani, r-l Glodeni nr. 149 din 05.06.2024, se confirmă faptul că intimata Daniela Rotari are domiciliul permanent în *****, dar la moment nu se află pe teritoriul localităţii (f.d.88).
57. Sub acest aspect, Colegiul reiterează că, în speţă, apelantul solicită schimbarea domiciliului copilului minor cu sine, invocând faptul nerespectării de către intimată a graficului de întrevederi, ca urmare a plecării intimatei cu copilul minor peste hotarele ţării.
58. Conform art. 64 alin.2^3 din Codul familiei, în cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din ţară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace, precum şi posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte.
59. În acest context Colegiul reţine că, la caz nu se neagă faptul că la moment intimata Daniela Rotari nu se află şi respectiv nu locuieşte pe teritoriul Repulicii Moldova, şi prin urmare şi copilul minor ***** (domiciliul căruia a fost stabilit cu mama) la fel domiciliază cu mama peste hotarele ţării, însă faptul dat nu

serveşte, de unul singur, temei de schimbare a domiciliului copilului, fapt ce reiese din prevederile art. 64 alin.2^3 din Codul familiei.

60. Astfel, în pofida argumentelor apelantului precum că, intimata a acţionat contrar intereselor copilului minor, deoarece a plecat cu copilul minor peste hotarele ţării astfel fiind lipsit de posibilitatea de a comunica cu copilul său, în acest mod fiindu-i încălcate drepturile sale părinteşti, Colegiul civil reţine că, de către apelant nu au fost prezentate probe pertinente şi concludente care ar confirma faptul că, apelantul a încercat să comunice cu copilul minor personal *(telefonic, prin intermediul reţelelor de socializare sau prin alte metode)*, iar că intimata i-ar fi creat impedimente în acest sens.
61. Respectiv, faptul domicilierii copilului minor peste hotarele ţării împreună cu mama-intimata Daniela Rotari nu îl privează pe apelant de a-şi exercita drepturile sale în calitate de tată al copilului minor şi de a participa în egală măsură împreună cu intimata la educarea intelectuală, spirituală şi socială a copilului minor pentru care ambii părinţi poartă răspundere, indiferent dacă locuiesc împreună sau separat.
62. De altfel, Colegiul reţine că, în cazul în care ambii părinţi sunt gata să-şi asume responsabilitatea de a avea grijă de copil, instanţei îi revine sarcina de a stabili acel interes superior al copilului, care ar înclina balanţa justiţiei către mamă sau către tată.
63. Interesul superior al copilului este singurul criteriu după care instanţa se călăuzeşte pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părinteşti. Pentru a-l determina, trebuie să se ţină seama de întregul complex de împrejurări menite să asigure copilului o dezvoltare fizică, morală şi intelectuală armonioasă, interesând nu numai posibilităţile materiale ale părinţilor, ci şi vârsta copilului, comportarea părinţilor înainte de separare, gradul de ataşament şi preocupare pe care l-au manifestat faţă de copil, precum şi legăturile afective ce s- au stabilit între părinţi şi copil, între copil şi alţi membri ai familiei extinse.
64. Tot aici, este de reţinut că, tatăl şi mama sunt figuri importante de ataşament, care au rol decisiv în dezvoltarea emoţională şi socială a copilului, atât timp cât calitatea interacţiunilor lor va condiţiona calitatea relaţiilor sociale. Interesul superior al copilului reclamă menţinerea acestuia cât mai mult timp într-un mediu familial normal şi echilibrat în prezenţa ambilor părinţi pentru că riscul ruperii echilibrului sufletesc al acestuia este foarte mare odată cu încredinţarea sa unuia sau altuia dintre părinţi.
65. De aceea, după separarea părinţilor menţinerea şi încurajarea relaţiei copilului cu părintele cu care minorul nu locuieşte în mod statornic, devine vitală pentru dezvoltarea sa morală normală. La caz, este de menţionat că, normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Or, oricărui copilului îi este recunoscut dreptul la un nivel

de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

66. Astfel, prima instanţă a luat în consideraţie interesul superior al copilului minor, ţinând cont de vârsta fragedă a copilului (*****), de genul copilului minor, de ataşamentul copilului, şi de faptul că schimbarea la moment a domiciliului şi a mediului înconjurător al copilului minor *****, cu care ultima deja s-a obişnuit, poate fi apreciată ca o tendinţă periculoasă în schimbarea stării de fapt, ceea ce în consecinţă ar pune în pericol interesele copilului minor.
67. Or, interesul superior al copiilor se determină prin examinarea tuturor criticilor de apreciere cum sunt vârsta copilului, conduita fiecărui părinte, situaţia materială, posibilităţile concrete de a se ocupa efectiv de copil, garanţiile morale pe care le prezintă, aspecte care au făcut obiectul de analiză şi pentru instanţa de fond.
68. Reieşind din cele expuse, Colegiul civil consideră că totalitatea circumstanţelor relatate mai sus în ansamblul lor, aprecierea juridică corectă a materialelor cauzei, a probelor administrate, a înscrisurilor anexate şi raportate la exigenţele legislaţiei în vigoare, determină incontestabil legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate şi prin urmare a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural şi apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 CPC al RM a pronunţat o hotărâre legală şi întemeiată, şi prin urmare apelul declarat de Alexandr Rotari prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ion Ţurcanu urmează să fie respins cu menţinerea hotărârii primei instanţe.
69. În temeiul celor expuse, în baza art. 385 lit. „a” CPC colegiul civil şi de contencios administrativ

Decide:

Respinge cererea de apel declarată de Alexandr Rotari reprezentat de avocatul Ion Ţurcanu;

Menţine hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 22 decembrie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Alexandr Rotari către Daniela Rotari, intervenienţi accesorii Direcţiei Protecfia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Bălţi din cadrul ATAS Nord-Nord-Vest, Direcţiei Protecfia Copilului şi a Familiei a Structurii Teritoriale de Asistenţei Socială Glodeni din cadrul ATAS Nord-Vest, cu privire la schimbarea domiciliului copilului minor cu tata.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul Elena Grumeza

Judecătorii: Natalia Chircu Dumitru Corolevschi